

Jarosław Matysiak
(Poznań)

MATERIAŁY ZDZISŁAWA STOLZMANN (1906-1997)
(sygn. P III-147)

Zdzisław Stolzmann urodził się 24 sierpnia 1906 r. w Poznaniu jako syn Kazimierza - ogrodnika i Bronisławy z Kublińskich. Po ukończeniu szkoły elementarnej kontynuował od września 1916 r. naukę w Gimnazjum Św. Marii Magdaleny w Poznaniu, gdzie zdał maturę w maju 1924 r. i otrzymał świadectwo dojrzałości. W październiku tego samego roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Poznańskim (UP). Początkowo studiował chemię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym a następnie od listopada 1930 r. medycynę na Wydziale Lekarskim. Od grudnia 1927 r. do lipca 1930 r. pełnił funkcję młodszego, a od sierpnia 1930 r. do czerwca 1931 r. starszego asystenta w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Rolniczo-Leśnego UP.

W okresie studiów był członkiem Korporacji Akademickiej Uniwersytetu Poznańskiego „Korpus Zawisza Czarny”.

W grudniu 1929 r. otrzymał stopień doktora filozofii w zakresie chemii na podstawie rozprawy *O elektroosmozie przez diafragmy żelatynowe* wykonanej pod kierunkiem prof. dra Stanisława Glixellego w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP.

Od lipca 1931 r. do czerwca 1938 r. pełnił funkcję starszego asystenta w Zakładzie Chemii Fizjologicznej Wydziału Lekarskiego UP, a od lipca 1938 r. pełnił w tymże Zakładzie funkcję adiunkta. Prowadził ćwiczenia zlecone i wykłady z chemii fizjologicznej.

W maju 1936 r. uzyskał dyplom lekarza. W październiku 1938 r. otrzymał stopień naukowy doktora medycyny na podstawie pracy doktorskiej *Wahania zawartości mocznika i właściwego azotu pozabiałkowego w krwinkach i osoczu u człowieka na czczo i w czasie trwania pokarmów białkowych* wykonanej pod kierunkiem prof. dra Stefana Dąbrowskiego w Zakładzie Chemii Fizjologicznej, za którą otrzymał Medal Złoty przyznany przez Senat Akademicki Uniwersytetu Poznańskiego.

Po wybuchu II wojny światowej i zamknięciu przez niemieckie władze okupacyjne Uniwersytetu Poznańskiego pracował początkowo jako lekarz w Szpitalu Miejskim w Poznaniu. Aresztowany, po dwutygodniowym pobycie w więzieniu (gdzie odmówił podpisania volkslisty) został warunkowo zwolniony. Następnie zgłosił się do pracy w charakterze kwalifikowanego robotnika w stacji sanitarnej. Poszukiwany przez Niemców, w listopadzie 1939 r. przedostał się na teren Generalnego Gubernatorstwa, do Częstochowy, gdzie przebywał do końca wojny. W lutym 1940 r. zorganizował i kierował Laboratorium Analitycznym przy polskim szpitalu miejskim. Jednocześnie kształcił potajemnie młodzież w zakresie chemii oraz analityki lekarskiej.

Po powstaniu tajnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich (UZZ) Zdzisław Stolzmann po porozumieniu się z władzami UZZ zorganizował w 1943 r. filię w Częstochowie i od października tegoż roku prowadził zajęcia z medycyny.

W marcu 1945 r. powrócił do Poznania i na zlecenie ówczesnego rektora UP prof. Stefana Dąbrowskiego przystąpił do uruchomienia zdewastowanej w czasie walk o Poznań zimą 1945 r. Katedry Chemii Fizjograficznej na stanowisku adiunkta (od kwietnia). W maju

tego samego roku przeprowadził przewód habilitacyjny na podstawie pracy wykonanej i opublikowanej tuż przed wojną *Udział czerwonych ciałek krwi człowieka w pobieraniu azotowych produktów trawienia białek* (1939) uzyskując stopień docenta chemii fizjologicznej nadany przez Radę Wydziału Lekarskiego UP.

W 1946 r. przebywał przez 4 miesiące w ramach stypendium na studiach w Lund (Szwecja).

W maju 1947 r. Rada Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP powierzyła mu jako habilitowanemu docentowi obowiązki zastępcy profesora przy Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UP. W kwietniu 1949 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym chemii fizjologicznej i jednocześnie został powołany na kierownika Katedry Chemii Fizjologicznej Wydziału Lekarskiego UP, a od roku 1950 Akademii Medycznej (w dniu 1 stycznia 1950 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 roku powstała Akademia Medyczna, utworzona jako oddzielna wyższa szkoła przez wydzielenie z Uniwersytetu Poznańskiego Wydziału Lekarskiego).

W latach 1947-1949 r. prowadził zlecone zajęcia dydaktyczne z chemii fizjologicznej dla studentów Wydziału Farmacji UP i Studium Lekarsko-Dentystycznego a z zakresu chemii cukrów, białek i tłuszczów dla studentów Wydziału Rolniczo-Leśnego UP.

Natomiast w latach 1950-1952 prowadził zlecone zajęcia dydaktyczne w zakresie chemii i biochemii dla studentów Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a w latach 1950-1952 dojeżdżał do Szczecina, gdzie prowadził zajęcia dydaktyczne dla studentów tamtejszej Pomorskiej Akademii Medycznej (PAM) w zakresie wykładów i egzaminów z chemii fizjologicznej dla studentów II roku medycyny i stomatologii. W latach 1950-1954 pełnił funkcję Kuratora w Katedrze Chemii Fizjograficznej PAM.

W październiku 1956 r. został wybrany dziekanem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu. Funkcję tę pełnił do 1960 r.

Od 1952 r. był członkiem Komitetu Biochemicznego Wydziału II PAN a od 1954 r. był członkiem Komitetu Regeneracji PAN. W latach 1956-1961 pełnił funkcję Konsultanta Krajowego dla spraw Analityki Lekarskiej. Był także członkiem Rady Naukowej Instytutu Matki i Dziecka (1961-1968), członkiem Komisji do spraw modernizacji techniki laboratoryjnej (od 1962).

W międzyczasie, w 1958 r. uzyskał stypendium fundacji Rockefellera i wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie zapoznał się z działalnością ważniejszych ośrodków badawczych biochemicznych. W drodze powrotnej zwiedził też ośrodki naukowe w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Szwajcarii i NRF.

W kwietniu 1963 r. na mocy Uchwały Rady Państwa Zdzisław Stolzmann został mianowany profesorem zwyczajnym chemii fizjologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu.

Od stycznia 1965 r. do września 1976 r. z ramienia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) był kierownikiem Katedry Biochemii na Uniwersytecie w Tunisie (Tunezja). Po przejściu na emeryturę w 1976 r., ostatnie lat życia spędził w USA.

Zainteresowania naukowe Zdzisława Stolzmana koncentrowały się wokół chemii fizjologicznej i analityki lekarskiej. Był pionierem współczesnej diagnostyki laboratoryjnej i wychowawcą pokoleń analityków i biochemików klinicznych. Opublikował około 40 artykułów, publikacji i opracowań, m. in.: *O udziale kwasów organicznych w równowadze kwasowo-zasadowej ustroju ludzkiego w czasie bezwzględnej głodu i przy różnych dietach* (1933), *Badania porównawcze nad różnicą stężeń składników azotowych nie białkowych krwinek i osocza* (1939), (z M. Bławacką i Z. Roth), *Poziom glikogenu w wątrobie i mięśniach myszy przy odżywianiu normalnym i stanach głodowych* (1954), (z H. Filipek-Wender, H. Karoń, R. Drewsem) *Wpływ usunięcia przysadki mózgowej na obraz i regenerację białek surowicy krwi u psów po plazmaferezie* (1964).

Był także współautorem podręczników, skryptów i ćwiczeń z chemii fizjologicznej: m. in. *Podręcznik do ćwiczeń z chemii fizjologicznej*, wyd. 1 (1951), wyd. III, (1954), *Zbiór ćwiczeń z chemii fizjologicznej* (1945), *Chemia fizjologiczna Cz. 2 Białka* (1955), *Ćwiczenia z chemii fizjologicznej* (1963).

Zdzisław Stolzmann członkiem Komitetu Redakcyjnego „Biuletynu Zagranicznego PTPN”.

Uczestniczył w kongresach, zjazdach, sympozjach - krajowych i międzynarodowych. M. in. w: VI. International Congress for Experimental Cytology (Sztokholm 1947), w sympozjach chemicznych w Zabrze, Łodzi, Białymstoku, Poznaniu w latach 1952-1953, w Zjazdach Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego w latach 1950, 1952, 1954, 1957, w International Congress of Clinical Chemistry (Sztokholm 1957), International Congress of Biochemistry (Wiedeń 1958). Był organizatorem I Zjazdu Sekcji Analityki Lekarskiej w maju 1962 r. w Warszawie oraz II Zjazdu Sekcji Analityki Lekarskiej w październiku 1964 r. w Jeleniej Górze.

Zdzisław Stolzmann był członkiem wielu towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Chemicznego (od 1946 r.), Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (od grudnia 1947 r., członek miejscowy Wydziału Lekarskiego, Komitetu Medycyny Doświadczalnej, Komisji Matematyczno-Przyrodniczej, Komisji Chemii Klinicznej PTPN), Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego (w latach 1961-1965 był przewodniczącym Sekcji Analityki Lekarskiej przy PTL) Towarzystwa Antropologicznego, Częstochowskiego Towarzystwa Lekarskiego (od października 1951 r. członek honorowy).

Współzałożyciel powstałego w 1957 r. Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. W latach 1961-1965 pełnił funkcję przewodniczącego Oddziału poznańskiego Towarzystwa.

Był także członkiem Société Chimie Biologique (od 1938 r.), American Chemical Society (od 1958), Biochemical Society London (od 1959), Association of Clinical Biochemists London (od 1959).

Należał również do Związku Nauczycielstwa Polskiego (1948).

Został odznaczony „Brązowym medalem za długoletnią służbę” (1938), Medalem Złotym za pracę doktorską (1938), odznaczeniem „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia” (1957), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski V Klasy (1958) za pracę w tajnym nauczaniu w czasie wojny, Medalem za zasługi dla uczelni oraz Medalem Pamiątkowym im. Karola Marcinkowskiego przyznanymi przez Kolegium Rektorskie AM w Poznaniu (1996). W 1995 r. otrzymał tytuł członka honorowego Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej.

Żonaty od 1934 r. z Heleną Agnieszką z Wilczyńskich. Małżeństwo doczekało się syna Włodzimierza Macieja i córki Marii Małgorzaty. Po śmierci pierwszej żony ożenił się po raz drugi. Z tego związku narodził się syn Wojciech Andrzej.

Zdzisław Stolzmann zmarł w Houston 8 sierpnia 1997 r. Pochowany został na cmentarzu górczyńskim w Poznaniu w dniu 13 września 1997 r. (kwatery: IPd rząd:6, numer: 22 - urna).

Materiały po Zdzisławie Stolzmannie zostały pozyskane w darze przez PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu od syna Włodzimierza w roku 2015 (ks. nabytków „B” nr 388). Spuścizna została uporządkowana i zinwentaryzowana przez dra Jarosława Matysiaka w 2015 r. Rozmiar zespołu wynosi 0,12 mb. Zawiera materiały z lat 1928-2008. Została podzielona na 5 zasadniczych grup zgodnie z metodami przyjętymi w Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie.

Grupa I - licząca 6 jednostek archiwalnych, zawiera materiały twórczości naukowej, działalności organizacyjno-naukowej z lat 1943-1959. Do uporządkowania zastosowano układ chronologiczny i rzeczowy.

Umieszczone zostały tutaj teksty przemówień okolicznościowych, materiały dotyczące działalności na tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich, pracy na Akademii Medycznej w Poznaniu, w Komitecie Biochemicznym PAN.

Grupa II, licząca 4 jednostki, zawiera materiały biograficzne z lat 1928-1995. Są to: m. in. życiorysy, kwestionariusze i spisy prac własnych, legitymacje, dyplomy, nominacje, powołania, odwołania, fotografie.

Nieliczna korespondencja wychodząca i wpływająca z lat 1946-1972 zgromadzona w Grupie III składa się z 2 jednostek. Listy ułożono alfabetycznie. Wśród korespondencji wpływającej znajdują się listy od laureatów Nagrody Nobla: Arthura Kornberga, Fritza Lipmanna, Severo Ochoa. Korespondencję wychodzącą zaopatrzone w aneksy.

Grupa IV, materiały o twórcy zespołu, rodzinne, osób obcych składa się z 4 jednostek zawierających m. in. materiały dotyczące Zdzisława Stolzmana, syna Włodzimierza Macieja, prof. Percy Ernsta Schramma, z lat 1939-2008.

Ostania, V grupa, załączniki składa się z 2 jednostek z materiałami z lat 1939-1967. W pierwszej umieszczono nadbitki prac i artykułów Zdzisława Stolzmana z lat 1939-1967, w drugiej - prace i nadbitki prac osób obcych i druki. Nadbitki prac autorstwa twórcy spuścizny ułożono chronologicznie i ujęto w aneksie.

Z zespołu wyłączono opracowania: Zdzisław Stolzmann, *Podręcznik do ćwiczeń z chemii fizjologicznej*, wyd. 1, Poznań 1951, wyd. III, Poznań 1954, tegoż *Zbiór ćwiczeń z chemii fizjologicznej* Poznań 1945, *O właściwą rolę nauki. Przemówienie Prezesa PAN prof. dra Jana Dembowskiego i referat sprawozdawczy Sekretarza Naukowego PAN prof. dra Henryka Jabłońskiego na Zgromadzeniu Ogólnym PAN w dniu 11 czerwca 1956 r.*, Warszawa 1956, *Uniwersytet Poznański. Spis wykładów na rok akademicki 1949/50. Początek roku 1.X.1949*, Poznań 1949 oraz *Akademia Medyczna w Poznaniu. Skład osobowy według stanu na dzień 15 maja 1959 i spis wykładów w roku akademickim 1959/1960*, Poznań 1959, który włączono do zasobu biblioteki podręcznej PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu

W PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu spuściznie nadano sygnaturę P.III-147. Inwentarz liczy 18 jednostek archiwalnych. Dołączono do niego 2 aneksy.

Źródła i bibliografia

1. Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu: Materiały Zdzisława Stolzmana (1906-1997), sygn. P. III-147, j.7, 9, 13.
2. Brożek Alicja, *Profesor Zdzisław Stolzmann (1906-1997) współtwórca poznańskiej szkoły chemii fizjograficznej*, rozprawa doktorska opracowana pod kier. prof. L. Torlińskiego w Zakładzie Biochemii Klinicznej i Medycyny Laboratoryjnej Katedry Chemii i Biochemii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, masz., Poznań 2012.
3. Kowalenko Władysław, *Tajny Uniwersytet Ziemi Zachodnich. Uniwersytet Poznański 1940-1945*, Warszawa 1961.
4. *Kronika Uniwersytetu Poznańskiego za lata akademickie 1945-1954/55* (red. J. Deresiewicz), Poznań 1958, s.227-228.
5. *Nauka w Wielkopolsce. Przeszłość i teraźniejszość*, pod red. G. Labudy, Poznań 1973, s.100, 725-727, 947, 952, 985.
6. Pihan-Kijasowa Alina, *Poczet członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1857-2007*, Poznań 2008, s.397.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej, działalności organizacyjno-naukowej	1-6
II. Materiały biograficzne	7-10
III. Korespondencja	11-12
A. Korespondencja wychodząca	11
B. Korespondencja wpływająca	12
IV. Materiały o twórcy zespołu, rodzinne, osób obcych	13-16
V. Załączniki	17-18
Aneksy	2

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ, DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ

1. Wystąpienia na rozpoczęciu i zakończeniu roku akademickiego, powitaniach i pożegnaniach delegacji zagranicznych, jubileuszach, uroczystościach pogrzebowych, spotkaniu okolicznościowym
Przemówienia
1947-1959 i b. d., rkp., masz., j. franc., niem., pol., l., k. 70
2. Chemia fizjograficzna
Tablice ze wzorami chemicznymi, notatki
B. d., rkp., masz., j. ang., pol., l. i sz., k.37
3. Tajny Uniwersytet Ziem Zachodnich Wydział Lekarski Sekcja w Częstochowie
Sprawozdania, życiorysy i listy słuchaczy, zaświadczenia, kwestionariusze, tekst przemówienia prof. Romana Pollaka, wzory chemiczne, korespondencja
1943-1945, rkp., masz., l. i sz., k.87
4. Akademia Medyczna w Poznaniu
Wizyta studentów w Getyndze (RFN) w kwietniu 1957 r. - program pobytu , tekst przemówienia, korespondencja, zdjęcia
1957, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 12, fot.8
5. Komitet Biochemiczny PAN
Protokoły z 15, 20 i 21 zebrań plenarnych Komitetu, pismo okólne
1953-1954, masz., masz. pow., l., k. 24
6. Józef Ryszard Chojnowski, *L'influence de la dechloruration de l'organisme sur le niveau du chlore, d'urée, la reserve alcaline et l'albumine dans le sang ainsi que sur l'acidite du suc gastrique*
Ocena pracy, korespondencja
1952, rkp., masz., j. franc., pol., l., k.3

II. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

7. Arkusz zgłoszeniowy, karta ewidencyjna, kwestionariusze, życiorysy, autoreferat, zestawienia zajmowanych stanowisk, spisy publikacji
1950-1963 i b. d., rkp., masz., j. ang., pol., l., k. 53
8. Dokumenty osobiste
Zaświadczenia, poświadczenia, upoważnienia, legitymacje, wizytówki
1928-1965, rkp., masz., kkp., druk., l, k. 35

9. Dokumenty dotyczące nauki, pracy i działalności naukowej
Dyplomy, nominacje, powołania, umowy, podziękowania, odwołania,
korespondencja
1928-1995, rkp., masz., kkp., druk., j. ang., łac., pol., l., k.69+ 3 neg.
10. Zdjęcia portretowe, ze współpracownikami, znajomymi, rodzinne
Fotografie
Przed 1939-ok.1960, fot. 21

III. KORESPONDENCJA

A. Wychodząca

11. Kasa Zapomogowo-Pożyczkowa Z. Z. P. S. Ż. przy Akademii Medycznej w Poznaniu
Sekretariat Wydziału VIII Cywilnego Sądu Powiatowego dla m. Poznania w Poznaniu
Stolzmann Włodzimierz
Odbiorca nierozpoznany
1964-1972 i b. d., rkp., masz., l., k. 32

B. Wpływająca

12. Osoby i Instytucje A-Z i nadawcy nierozpoznani
1946-1963 i b. d., rkp., masz., j. ang., franc., niem., pol., szwed., l., k. 67 , zob.
aneks 1

IV. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU, RODZINNE, OSÓB OBCYCH

13. Zdzisław Stolzmann
J. Pawełekiewicz, *Recenzja do skryptu prof. dr Z. Stolzmann „Ćwiczenia z chemii fizjologicznej” część I*”, artykuły i noty biograficzne, wycinek prasowy
1957- 2008, rkp., masz., kkp., druk., l., k.19
14. Włodzimierz Maciej Stolzmann - syn
Notatka o rodzinie Wilczyńskich, korespondencja
2008 i b. d., rkp., masz., l., k.7
15. Percy Ernst Schramm
Artykuły, wycinek prasowy, kopia listu P. E. Schramma do Karola Górskiego
1958-1959, rkp., masz., masz. pow., druk., j. niem., pol., l., k. 22
16. Dane osobowe Ludmiły Wieliczko
Wykazy absolwentów Wydziału Lekarskiego UP i Oddziału Stomatologicznego AM w Poznaniu
Zobowiązania pracowników AM w Poznaniu z okazji II Zjazdu PZPR w styczniu 1954 r.
Fotografie Stanisława Glixellego i Andrzeja Łukaszyka
1939-1953 i b. d., rkp., masz., druk., l., k. 8, fot. 2

V. ZAŁĄCZNIKI

A. Prace i artykuły

17. Zdzisław Stolzmann
Nadbitki prac, komunikaty
1939-1967, druk., j. ang., franc., pol., ros., l. i sz., k. 114, zob. aneks 2

18. Drews Roman, *Łagodne nowotwory przełyku*, odbitka z miesięcznika „Polski Przegląd Chirurgiczny”, 1955, T. 22, nr 8, s.787-790
 Tegoż, *Przepukliny przeponowe*, b. d.
 Hanke Janusz, *Metody klinicznej hemoglobinometrii i ich krytyka*, Warszawa 1952
 Urbańczyk Stanisław, *Religia pogańskich Słowian*, Kraków 1947
 Blankiety wyników badań
 1940-1955 i b. d., druk., l. i sz., k. 82

ANEKS 1

J. 11. Korespondencja wpływająca. Osoby i instytucje A-Z oraz nadawcy nierozpoznani

Aronsson Torsten	1963	1.1
Bagdasarian Grzegorz	1956	1.1
Boulanger Paul	1959	1.1
Bowers Z. John	1960	1.2
Chargaff Erwin	1958	1.1
Dmochowski Leon	1959, 1960	1.2
Frei J.	1958	1.1
Gibson G. John	1959	1.3
+kopia listu J. G. Gibsona do Johna Maiera		
Glixelli Stanisław	1946	1.1
Kamen [?] D.	1959, 1960	1.2
Katedra i Zakład Patologii Ogólnej i Doświadczalnej Akademii Medycznej w Poznaniu	1963	1.1
King E. J.	1959, 1960	1.2
Kornberg Arthur	1958	1.1
Kuhnt Oskar	1957	1.1
+kopie listów O. K. do burmistrza Wałbrzycha i Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie		
Ling Chiun T.	1958	1.1
Lipmann Fritz	1958	1.1
Lunds Polis Kriminalavdelningen	1946	1.1
Mandel	1958, 1960	1.2
McManus T.J.	1960	1.1
Mikulaszek E.	1948	1.1
Nachmansohn David	1960	1.1
Ochoa Severo	1958, 1960	1.2
PKP Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych w Poznaniu	1948	1.1
Pracownicy Zakładu Chemii Fizjograficznej	1950	1.1
Steward [?] C. P.	1959	1.1
Schramm Percy Ernst	1958, 1959	1.2
Schramm W. Ryszard	1958	1.1
Sekretariat Wydziału VIII Cywilnego Sądu Powiatowego dla m. Poznania w Poznaniu	1964	1.2
<i>Słownik Biologiczny Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk</i>	1951	1.1
Strzetelski Stanisław	1960	1.1
Szafrński Przemysław	1957	1.1

Szef Kancelarii Rady Państwa	1963	1.1
Wintrobe M. Maxwell	1959	1.1
Wiszniewski Tadeusz	1948	1.1
Nadawcy nierozpoznani	1951-1960	1.5+
egzemplarz „Stuttgarter Hochschul-Nachrichten” 1. Jahrgang Nr 5/6, Sonderdruck W.S. 1957/58 November		

ANEKS 2

J. 15. Zdzisław Stolzmann

- Le rôle des globules rouges de l'Homme dans le transfert des produits de la protéidolyse digestive* - komunikat „C.R.M. des séances de la Classe de Médecine“, Juin, 1939, No 6, s. 1-2
- Recherches comparatives sur les différences de la concentration des corps azotes dans les hématies et le plasma de l'Homme* - komunikat „C.R.M. des séances de la Classe de Médecine“, Juin, 1939, No 6, s. 1
- Udział czerwonych ciałek krwi człowieka w pobieraniu azotowych produktów trawienia białka* „Rozprawy Wydziału Lekarskiego”, 1939, t.6, nr 2, s.3-26
- Badania porównawcze nad różnicą stężeń składników azotowych nie białkowych krwinek i osocza*, tamże, 1939, t.6, nr 3, s.1-12
- Le rôle des globules rouge de l'homme dans le transfer des produits azotés de la protéidolyse digestive* „Bulletin de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres Classe de Médecine” Juin, 1939, No 6, s. 1-2, Kraków 1946
(z S. Magasem, M. Pietzem, T. Przewoźniakiem, Z. Zubrzyckim) *Niektóre zmiany chemiczne krwi konserwowanej*, „PTPN Wydział Lekarski, Prace Komisji Doświadczalnej (d. Lekarskiej), 1954, t. 11, z. 1, s.3-18
- Metody biochemii klinicznej, ich swoistość i sposób interpretacji*, „Postępy Biochemii”, 1954, t.2, s.21-30
(z M. Bławacką i Z. Roth), *Poziom glikogenu w wątrobie i mięśniach myszy przy odżywianiu normalnym*, „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk za III i IV kwartał 1955 r.”, s.347-348
(z J. Chmielem, Halina Karoń), *Wpływ temperatury na trwałość osmotyczną krwinki czerwonej*, „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk za III i IV kwartał 1956 r.”,
(z M. Bławacką, Z. Rothem) *Changes of liver and muscle glycogen in mice at starvation*, „Bulletin de la Société des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań, Série C-Livraison VI-1956, s. 71-82
(z Chmielem, Cz. Pietzem) *The influence of metal ions on the stability of erythrocytes*, tamże, s.83-94
(z Chmielem, H. Karoniem) *The influence of temperature on the osmotic stability of erythrocytes*, tamże, Série C-Livraison VII-1957, s.33-48
(z M. Hierowskim) *Wpływ chloramfenikolu na aktywację aminokwasów u escherichia coli K-12a* „Acta Microbiologica Polonica”, 1961, 10:135-140, s.135-140
- Patologiczne hemoglobiny jako przykład patologicznej struktury białka* „Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej, XXXIII, 1963, 11, s.1311-1319
(z H. Filipek-Wender, H. Karoń, R. Drewsem) *Wpływ usunięcia przysadki mózgowej na obraz i regenerację białek surowicy krwi u psów po plazmaferezie* „Acta Physiologica Polonica”, 1964, XV, 2, 205, s.205-214
(z J. Chmielem) *Produkty pośrednie i koenzymy przemiany węglowodanowej krwinek czerwonych inkubowanych z ouabainą*, „PTPN Wydział Lekarski Prace Komisji Medycyny Doświadczalnej”, 1967, t.35, s.33-40